

Подільська Зоря

АКТУАЛЬНО

26 листопада глава МЗС Польщі Радослав Сікорський після розмови з українським колегою Андрієм Сібігою заявив, що Київ запевнив у відсутності будь-яких перешкод для проведення пошукових та експедиційних робіт жертв Волинської трагедії на території України. Прем'єр Польщі Дональд Туск заявив, що декларація про відсутність перешкод для здійснення пошуково-експедиційних робіт жертв Волинської трагедії є ключем до повного примирення обох народів. "Україна не блокуватиме експедицію жертв Волинської різанини. Наші міністри починають працювати над конкретикою. Сподіваємося, цього разу перешкод більше не буде. Це ключ до повного примирення наших народів, такий необхідний в цей драматичний момент нашої спільноти історії", - зазначив гла-ва польського уряду.

**Законопроект, який пропонує зни-
зити верхню межу віку для мобілі-
зації чоловіків з 60 років до 55, не
розглянути у Верховній Раді най-
ближчим часом. Про це заявив член
комітету Ради з питань національ-
ної безпеки, оборони та розвідки,
нардеп Федір Веніславський. За
його словами, нині "дуже складно"
говорити про законодавчі ініціати-
ви, які приведуть до зменшення
кількості громадян України, яких мо-
жуть мобілізувати. Ворог, напавши,
нарошуючи свої мобілізаційні поту-
ги та заоочочує громадян і в грошовій
формі, і шляхом списання заборго-
ваності за кредитами. Все це спря-
мовано у росії на збільшення
кількості громадян, які залучені до
армії країни-агресора. Тому в У-
країні цей законопроект не розгля-
нути навіть у першому читанні", -
наголосив нардеп. Веніславський
додав, що "немає підстав" говори-
ти, що законопроект розглянути най-
ближчим часом.**

Президент Володимир Зеленський доручив розширити програму безоплатного харчування в школах на учнів усіх класів. Про це сказав прем'єр-міністр Денис Шмигаль. "Цього навчального року держава забезпечила безкоштовне гаряче харчування для всіх учнів початкових класів. Для цього даемо громадам відповідний фінансовий ресурс. Раніше спрямували на місця 2 млрд грн. Сьогодні пересправлюємо ще понад 268 млн грн", - сказав він. У державному бюджеті на 2025 рік передбачено 2,9 млрд грн на харчування школярів і ще 960 млн грн на модернізацію харчоблоків у школах. "Президент України Володимир Зеленський поставив важливі завдання - безкоштовно харчуватися повинні учні всіх класів. Будемо шукати можливості та ресурси", - додав він.

Нова балістична ракета, якою РФ атакувала Дніпро минулого тижня, мала кілька боєголовок, але була без вибухівки, а тому завдала невеликої шкоди. Про це повідомили Reuters два високопоставлених джерела в українському уряді. Як зазначається, їхні слова підтвердили власний опис Кремля щодо використання зброї як попередження Заходу після зняття обмежень на далекобійні удари по території країни-агресора. Такі боєприпаси, зазвичай, призначенні для завдання ядерних ударів великої дальності по цілях на відстані тисячі кілометрів. Одне з джерел розповіло, що ракета несла фіктивні боєголовки, і описало завдані збитки як "досить незначні".

Залучення військ КНДР до війни проти України викликає серйозне занепокоєння у всіх членів G7, заявив державний секретар США Ентоні Блінкен. Під час прес-конференції він повідомив, що збільшення допомоги Україні здійснюється і для зміцнення її оборони на сході, і в якості реагування на появлі північно-корейських військ. За словами Блінкена, це має вплив не лише на Україну, а й безпеку Європи та Індо-Тихоокеанського регіону: "Відносини між Росією і Північною Кореєю - це вулиця з двостороннім рухом. Ми бачимо, що Північна Корея зараз робить для Росії в Україні, вводячи війська, але ми також уважно дивимося на те, що Росія робить і може робити для Північної Кореї, в тому числі потенційно посилюючи її ракетний і ядерний потенціал".

Служба безпеки України відкрила 11 кримінальних проваджень проти 12 адвокатів, які допомагали військовозобов'язаним чоловікам уникнути мобілізації та здійснювали підробку документів для їхнього виїзду за кордон. Окрім цього, разом з військовослужбовцями з "Армії TV" журналісти під виглядом клієнтів проконсультувалися у цих правників. Деякі з цих адвокатів відверто радять порушувати закон. Наприклад, адвокат Тарас радив під час навчання використання військову форму та перевести через паркан навчально-го центру. Юрій казав, що має "своїх людей", які можуть забрати чоловіка прямо з ТЦК. Зазначається, що адвокати, які фігурують у провадженнях СБУ, не просто надавали консультації "ухильнятам" чи мобілізованим, а й вчиняли інші протиправні дії. Зокрема, такі як підробка документів, зловживання впливом, чи незаконне переправлення через державний кордон.

Дніами Вінницькому районі стались два жорстокі вбивства. Перше вбивство: конфлікт між родичами: уночі 25 листопада в одному з населених пунктів району місцева мешканка виявила у своєму будинку тіло 35-річного сина. Жінка викликала поліцію за допомогою сусідів. На місці події правоохоронці затримали 59-річного вітчима загиблого. Зі слів чоловіка, під час спільноговживання алкоголю між ним і пасинком виникла сварка, яка переросла у бійку. Зловмисник завдав чоловікові численних ножових поранень, що привели до смерті. Наразі підозрюючий перебуває у кімнаті для затриманих.

Друге вбивство: трагедія в Тиврівській громаді: того ж дня до швидкої зателефонувала 49-річна мешканка одного із сіл Тиврівської територіальної громади. Вона повідомила про спробу самогубства свого 30-річного знайомого, який приїхав до неї з Дніпропетровщини. Коли медики прибули, то виявили, що заявниця вже загинула. З'ясувалося, що жінка побачила спробу гостя вкоротити собі віку й одразу викликала швидку. Під час надання допомоги чоловік раптово скочив ножа та завдав їй численних ударів, що виявилися смертельними. Зловмисника госпіталізували, він перебуває під конвоєм поліції. Обидва підозрюючі отримали повідомлення про підозру за ч. 1 ст. 115 КК України (умисне вбивство). Санкція цієї статті передбачає до 15 років позбавлення волі. Найближчим часом суд обере для них запобіжні заходи. Поліція продовжує з'ясовувати всі обставини цих трагічних подій.

**Наталя Заболотна:
Ще 47 сімей військовослужбовців
із Вінниччини отримають житло
коштом держбюджету**

Завдяки ініціативі Володимира Зеленського до кінця року з держбюджету обласним бюджетам буде спрямовано понад 4,1 млрд грн для закриття потреби в забезпеченні житлом для 1836 родин ветеранів з-поміж ВПО та осіб з інвалідністю внаслідок війни I-II групи, які брали участь у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України. А також члени сімей загиблих (померлих) захисників і захисниць і учасники бойових дій із числа внутрішньо переміщених осіб та інні сім'ї.

На Вінниччині ще 47 сімей військовослужбовців із Вінниччини отримають житло за кошти держбюджету, на ці потреби області виділено майже 101 млн грн.

"В Україні, зокрема і на Вінниччині, триває реалізація державної програми забезпечення житлом родин військовослужбовців, ініційованої Президентом Володимиром Зеленським: майже 101 мільйон гривень виділено з державного бюджету для придбання власних помешкань ще 47 сімей Захисників і Захисниць з Вінницької області", - повідомила Заболотна.

За її словами, у Вінницькій міські громаді кошти на придбання житла отримають 29 сімей. У Літинській та Калинівській громадах ці кошти отримають по три родини захисників. В Агрономічній та Могилів-Подільській - по дві родини. По одній родині - в Іллінецькій, Немирівській, Гайсинській, Барській, Жмеринській, Чернівецькій, Ямпільській та Іванівській громадах.

"Розмір грошової компенсації становить від 1,5 до 3,1 млн грн на сім'ю. Середній розмір компенсації цього року - 2,1 млн грн. Вперше за багато років, завдяки підтримці Президента та держави, ми маємо можливість закрити 100% потреб за двома із трьох постанов", - наголосила посадовиця.

Наталя Заболотна також зазначила, що цього року Вінниччина вже отримала майже 231,5 млн грн для забезпечення житлом 100 сімей захисників і захисниць України та 9 сімей осіб із інвалідністю з числа учасників бойових дій на території інших держав. 45 сімей уже стали власниками житла.

Загалом, кошти для придбання власного помешкання вже отримали 109 родин з територіальних громад Вінниччини.

**ЗАМОВЛЯЙТЕ ПРИВІТАННЯ,
ОГОЛОШЕННЯ У
"ПОДІЛЬСЬКІЙ ЗОРІ"
ТЕЛЕФОНОМ, ЕЛЕКТРОННОЮ
ПОШТОЮ АБО VIBER.
ЗВЕРТАЙТЕСЬ:
rzorya2003@ukr.net
(068) 840 38 18; (096) 185 00 63;
(063) 890-89-57.**

Допомога третій штурмовій

У відповідь на зверення командира бригади, полковника Андрія Білецького, головою громади Василем Романюком із бюджету Якушинецької

сільської ради було виділено один мільйон гривень на забезпечення підвищення боєздатності 3-ї окремої штурмової бригади.

Сьогодні представники бригади привезли Подяку та передавали щирі слова вдячності за значну фінансову підтримку від керівництва бригади для Якушинецької громади.

Також нещодавно у відповідь на запит нашого воїна Валерія із Якушинецькою котшом колективу сільської ради було придбано спеціалізовані рациї для захищено-го зв'язку. Вартість необхідного обладнання склала - 50100 гривень. Рації уже доставлено воїнам на фронт.

Допомагаємо та дякуємо за захист!

За матеріалами Якушинецької громади.

У Вінниці Олена Пантохіна з Маріуполя шиє одяг для людей і тварин та донатить на армію

У Вінниці Олена Пантохіна, яка переїхала з Маріуполя, шиє аксесуари та одяг для людей і тварин. Власний продукт "Masya" назвала на честь свого собаки. Швейну машинку та оверлок придбала за грантові гроші від благодійної організації Caritas. За виручені від продажу товарів гроші Олена допомагає військовим та безпритульним тваринам.

У Вінницю Олена переїхала 1,5 року тому. У Маріуполі з 2016 шила костюми для аніматорів та для акторів Лялькового театру. Після вимушеного перебіду створила власний бренд "Masya": шиє аксесуари та одяг для людей і тварин.

"З початком повномасштабного вторгнення ми з Масею вимущені були вийти з міста. Рік прожили в Івано-Франківській області, і потім ми переїхали до Вінниці, бо тут всі мої родичі. І тут ми вже 1,5 року. Мася - це член родини. Мася з нами 14,5 років: від маленького цуцика. Я дуже хотіла собачку, і ось це цуценятко мені принесли друзі. І ось так вона до нас потрапила. Ми жили чудово, все у нас було добре, поки на нас не напали, - розповіла Олена Пантохіна.

З самого ранку, під перші обстріли, ми взяли рюкзак з речами та Масяку - і ось так вийшли. Ніхто ж не зінав, що ми так надовго пойдемо. Війна тривала і до того, але ми не думали, що все так масштабно буде. Вийдвали на кілька днів, щоб все налагодилося. Але цього не сталося. Ми доїхали до друзів у Івано-Франківську область, там рік прожили. Роботи нема, а жити якось треба. І щоб не впадати в депресію, бо я довго не хотіла нічого робити, бо тільки в новинах сидиш".

Створити власний бренд Олени вдалося за допомогою грантових грошей. 37 тис. гривень надала благодійна організація Caritas. За ці гроші закупила необхідне обладнання.

"Закупили швейну техніку. Ми з нею переїхали до Вінниці, і я почала тут шити аксесуари. І паралельно тут за допомогою донорів і нашого фонду "ЯМаріуполь" я за-кінчила ще одні курси з пошиття одягу для тварин. Ми помаленьку розвиваємося. Почекали брати участь у ярмарках, коли стало виробів багато", - розповіла жінка.

Олена відшиває все в лімітованих пар-

тіях та за індивідуальними замірами.

"Замовити можна різні моделі. Прислається референс, і ми вже підбираємо щось по розміру. Костюми можуть бути веселі і яскраві, і зі світловідбиваючими стрічками. Є ще підгрудні корсети. Один є готовий, який можна поміряти, а всі інші ми робимо за індивідуальними мірками. В мене їх було багато. В українській тематиці, і якісно більш кольорові є. Його можна з сукнею носити, і з сорочкою. І просто так багато хто носить. Це вже так буденно, що не потрібно свята чекати, щоб одягнути красиву річ".

Окрім пошиття аксесуарів, Олена працює у побутовому центрі "ЯМаріуполь. Турсбота" та займається волонтерством.

"Я ще офіційно працую в побутовому центрі, але я знайшла себе і в тому, і в тому плані, що завдяки своїй роботі тут і "Masya" бренд я можу допомагати й іншим, бо для мене це дуже важливо. Є такий грузинський мультик. Там була така фраза: "Роби добро і кидай його у воду". І мені так сподобався цей вислів, що я намагаюся так жити. Тут, в Центрі, я допомагаю переселенцям таким, як я. За допомогою свого бренду в мене є якісні кошти, які я можу виділити на пошиття амуніції для притулку чи пошити хлопцям на ЗСУ якісні бафи. Також тут я познайомилася з волонтерами, і ми для військових шили тенти. Потім підковдри я шила хлопцям. І дуже приємно, коли тобі потім за це дякують", - розповіла Олена Пантохіна.

Свої вироби вона продає через соцмережі та на ярмарках. За її словами, створення власного бренду - це один із методів подолання депресії, який перевірила на собі. Тож радить українцям, які вимушені залишили домівки, не опускати рук. А ще не забувати донатити на армію і всім разом наблизити нашу перемогу.

За матеріалами Суспільного.

З м'якими меблями, іграшками та кухонним куточком: у двох вінницьких медзакладах відкрили дитячі кімнати

кімнати для того, щоб вони гарно проводили час", - зазначила директорка медзакладу Лідія Діденко.

Серед відвідувачів кімнати - Сергій Сугира разом із 4-річною донькою Мішель. Вони у лікарні третій день.

"Малі діти, ім потребно проводити час граючись. В палаті лікування, а тут все нове, ім цікаво, вони відволікаються, з ними простіше домовлятися", - зазначив Сергій Сугира.

За словами завідувача хірургічного відділення Віктора Гончарука, створення простору для дітей та їхніх батьків - частина успішного лікування.

"В нас перебувають важкі діти, які оперуються, це складно для них і для батьків психологічно. У такій кімнаті можна заспокоїтись, помалювати. Це вже для мами легше. Можна зробити чай, каву", - сказав Віктор Гончарук.

За матеріалами Суспільного.

Кімнати створили у рамках проекту "Твій дитячий простір", який реалізовано Фондом громади "Подільська громада" за результатами конкурсу проектів для Фонду Громад України в рамках програми "ЛЮДИ для ЛЮДЕЙ", фінансування якої зачленено ICAP Єднання від приватних осіб та організацій. Про це розповіла очільниця Олена Данілова.

За її словами, кімнати відкрили, аби діти та батьки змогли відволікнися від лікування.

Меблі та техніку закупили за гроші міжнародних донорів. Витратили майже 10 тисяч євро. Кожна кімната оснащена м'якими модульними меблями, є книги, розвиваючі ігри. На кухні - чайник та мікрохвильовка.

"Нам допомогла компанія, яка надала фінансову підтримку, ім відповідно допомогли закордонні партнери, це насправді донати від німецьких людей, які захотіли допомогти і зробили це", - розповіла Олена Данілова.

Таку кімнату відкрили у вінницькому центрі реабілітації дітей, ще дві - облаштували у двох хірургічних відділеннях обласної дитячої клінічної лікарні.

"Це впровадження сімейно-орієнтованого підходу в медицині, коли батьки і дитина спілкуються з медиками,

Навчалися створювати веселих гномиків

в традиційному українському стилі, щоб діти та дорослі могли наочно ознайомитися з побутом наших предків.

Як художній керівник, Людмила Мельничук відповідає за сценарії творчих номерів, естетичний вигляд виконавців, також навчає дітей художнього читання, дикції, інтонації, пісні та українських ремесел. Вперше переступила поріг сільського Будинку культури у 14 років.

До речі, цьогоріч, на щорічний книжковий фестиваль VinBookFest, завітала відома, сучасна, українська письменниця Люко Дашибар (Ірина Чернова), відома своїми творами "Село не люди", "Покров", "Ініціація", "Сладок" та багато інших. Вона була два дні і повезла з Вінниці не лише гарний настрій та компліменти від шанувальників її літературного слова, а й справжню ляльку-мотанку, яку виготовила їй в подарунок майстрина Людмила Мельничук. Дякуємо їй за талант, за вміння та натхнення зберігати наші національні цінності, наші українські традиції та звичаї.

Нещодавно у бібліотеці-філії № 21 ВМ ЦБС під час чергового заняття гуртка "Творчі долоньки" відбувся цікавий та творчий майстер-клас "Веселій гномик". Його провела відома на терені краю майстрина Людмила Мельничук. Це вже не перший майстер-клас проведений талановитою мисткинею для читачів бібліотеки, зокрема, своего часу, під її керівництвом діти майстрували м'яку іграшку "Котика", ляльку-мотанку "Берегиня роду", писали писанки та крапанки.

Зазначимо, що Людмила Мельничук працює художньою керівницею у Великокрушинецькому будинку культури. Діти на її гуртки ідуть з радістю, а свої майстер-класи жінка проводить і за межами населеного пункту. Вона вміє робити ляльку-мотанку та інші українські обереги, полюбляє виготовляти вироби з природного матеріалу (лісовики, гарбузиники, лісовики), текстильно-скульптурні вироби, вишивати декількома техніками. Крім цього Людмила Миколаївна гарно вишивав, в'яже, пише вірші та співає, а ще досліджує історію рідного села. Крім того, жінка мріє облаштувати в селі світлицю

Вшанування пам'яті жертв Голодоморів в Агрономічній громаді

Щороку в четверту суботу листопада Україна вшановує пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 рр. і масових штучних голодів 1921-1923 і 1946-1947 рр. Ми згадуємо тих, хто став жертвою тодішнього режиму і прийняв мученицьку смерть. Голодомор став національною трагедією і окрім того, яким пам'ятником в історії українського народу, про яку ми згадуємо з сумом та гіркотою.

23 листопада біля пам'ятного знаку жертвам Голодомору в селі Агрономічне відбувся мітинг-реквієм. Хвилиною мовчання, квітами та запаленими лампадками сільський голова Сергій Сітарський разом з представниками сільської

ради та мешканці громади вшанували пам'ять жертв Голодоморів.

Голод забрав мільйони життів українців, став масштабною національною трагедією. Спільній біль, спільна пам'ять, спільній обов'язок - ці слова стосуються не тільки нашого минулого, але й мають сенс у нашому сьогодення.

Не маємо права забути страшного злочину в історії українського народу, який і досі відгукується болем та щемом у душі кожного небайдужого до

подій того часу.

Пам'ять про Голодомор має бути вічною, як реквієм, як пересторога всім сущим на Землі!

У Стрижавській громаді вшанували пам'ять жертв голodomорів

22-23 листопада жителі та жительки громади вшанували пам'ять жертв Голодомору-геноциду 1932-1933 років та масових штучних голодів 1921-1923 і 1946-1947 років.

Голова громади Михайло Демченко разом із працівниками селищної ради, старостами, освітянами запалили лампадки та поклали квіти й колосся до меморіалів та пам'ятників у Дорожному, Пеньківці, Стрижавці, Лаврівці, Мізяківських Хуторах, Тютюнниках та Сосонці.

Вшанували хвилиною мовчання пам'ять усіх, кого радянська влада закатувала голodom, українців, чиї душі пішли у роки страшних голodomорів.

Маємо в громаді унікальні історичні свідчення про геноцид українців - так звані "смертні листки". Їх вдалося зберегти жителям Сосонки. У цих документах зазначено причину загибелі людей: "померли від голоду". Зазвичай такі факти знищувалися ра-

дянськими прислужниками, а в Сосонці папери дивом уціліли. Нині оригінали можна побачити у Вінницькому обласному краєзнавчому музеї.

Та й те, що в селі не було масового голоду, також є великою заслугою місцевих сміливців: тодішній голова сільради Прокіп Романенко та голова колгоспу Микита Сташко приховали запаси зерна.

У Стрижавській громаді проживає чимало живих свідків страшних голodomорів. Зараз вони мають можливість розповісти правду, передказати те, що чули від своїх старших родичів. І водночас у кожному нашему селі є списки людей, які не витримали геноциду.

Історія має значення! Маємо пам'ятати, досліджувати, аналізувати та передавати знання наступним поколінням.

Світла пам'ять загиблим від голоду. Світ має визнавати і карати винних у злочинах проти людства!

Жнива скорботи. Голодомор мовою фактів

Щороку в четверту суботу листопада в Україні та світі вшановують пам'ять мільйонів жертв Голодомору 1932-1933 років. Пам'ять загиблих не просто від голоду внаслідок неврожаю, природного лиха, а жертв цілеспрямованого сталінського геноциду українців.

Третій рік українці вшановуватимуть пам'ять жертв сталінського геноциду в умовах повномасштабної війни з Росією. Війни, яка знову супроводжується геноцидними практиками, - російський режим уже не приховує мети знищити українську ідентичність.

Злочини й трагедії, які розгортаються на наших очах, з усією наочністю демонструють: чесна пам'ять надзвичайно важлива. Ті, хто чинить злочини проти людства, мають бути засуджені, а жертви - справедливо пошановані. Інакше непокаране зло повернеться знову і знову. Перші пів року 1933-го в Україні, за оцінками де-

мографів, спостерігався вибух смертності. Більшість із мільйонів голодних смертей припадає саме на цей період. Так, голод мав місце в інших регіонах СРСР, проте тільки в Україні, а також на Кубані та Північному Кавказі, які були заселені етнічними українцями, смертність була такою високою. А все - через репресивні заходи, які позбавили українських селян будь-яких харчів та можливості роздобути їжу.

До дня вшанування пам'яті загиблих від голodomору бібліотекар філії №21 спільно з працівниками ЗК ВЦКС Великі Крушинці, провели годину пам'яті "Жнива скорботи. Голодомор мовою фактів". Присутні розповіли про роки голodomору 1932-1933 років на території нашої громади, зачитали спогади очевидців. Бібліотекар презентувала книжкову виставку "Хвилина мовчання сльозою горить". Після заходу всі присутні поклали квіти до пам'ятника жертвам голodomору 1932-1933 рр.

Чорним болем пече серце

Чорною сторінкою в історичному літописі нашої держави залишається голodomор 1932-1933 років. Жорстокий план, який придумала радянська влада був розрахований на те, щоб знищити українське населення. Селяни голодували, вимирали цілими родинами. Так намагалися зробити з українців слухняних рабів. Україна втратила десять мільйонів людей, але український народ вижив - він сильний і незвірящий.

Вшанували пам'ять жертв голodomору і у бібліотеці-філії №4, що у Вінницьких Хуторах. Для відвідувачів книгодворін представлена виставка-реквієм "Чорним болем пече серце", на якій підібрана література про трагічні наслідки радянського режиму.

Голодомор: совєтський геноцид українців

Саме під такою назвою з нагоди Дня пам'яті жертв Голодомору в стінах Вінницького обласного краєзнавчого музею відкрили тематичну виставку, котра діятиме з 22 листопада по 22 грудня.

- Вінниччина, як і вся Україна у 1932-1933 рр., зазнала величезних втрат. Вимерли цілі родини, зникли на карті вулиці та села, було завдано непоправного удару по ментальності та культурі, перервано зв'язок поколінь, знищено головне людське право - право на життя! У нашій області, за приблизними підрахунками істориків, демографів, дослідників - голодною смертю померли від 500 тис. до 1 млн осіб, - розповідають організатори.

Відкрили захід музичним номером від квінтету гітаристів музичної школи №2, які зіграли твір "Балада" ком-

позитора Константина Чечені.

Під час відкриття виставки відбулась презентація документального фільму "Трагедія Голодомору-геноциду 1932-1933 років: український опір", а також білц-експурсія виставкою від ведучої заходу Лариси Семенко.

Кулінарні цікавинки

Курячий рулет з начинкою

Нам потрібно: 5 курячих стегон, 4 мочених або свіжих кислих яблука, 1 ст.л. лимонного соку, 30 г гарбузового насіння, 50 г горіхів, щіпка сухого імбиру, щіпка чебрецю, щіпка мускатного горіха, сіль, перець за смаком.

Приготування. Курячі стегна вимити під проточного водою і просушити паперовим рушником. Відрізати м'ясо від кістки. При бажанні шкіру можна видалити, але крає запікати разом з нею, так смачніше. Застелити обробну дошку харчовою плівкою і викласти на неї м'ясо рівним шаром. Зверху прикрити ще одним шаром плівки. Дуже ніжно відбити м'ясо качалкою, ні в якому разі не використовуйте молоточок! Це більш щадний спосіб підготовки м'яся до запікання. Формувати рулет найкраще на пергаменті і загортати в плівку. Спочатку накрійте дошку або частину столу плівкою, але не відрізайте її. Зверху покладіть лист пергаменту. На половину листа викладіть стегна одне за одним з невеликим напуском, обов'язково шкірою вниз. Рівномірно посоліть, додайте спеції і лимонний сік. Яблука поріжте часточками і викладіть зверху на м'ясо. Попсилте насінням і крупно подрібненими горіхами. Дуже важливо щільно згорнути рулет. За допомогою пергаменту загортайте м'ясо так, щоб начинка залишалася всередині. Поверх пергаменту загорніть кілька разів плівкою, як цукерку. Скочуються рулет по столу або дощечці, притримуючи краї. Загорнутий рулет покласти у високе деко для запікання. Налийте води так, щоб вона займала половину висоти рулету. Випаровуючись, вода не дасть м'ясу пригоріти. Випікати в духовці на середньому рівні при температурі 180 градусів 40 хвилин. Під впливом температури плівка не зіспує рулет. Вода в листі не дозволить їй сплавитися. Після закінчення часу вийміть рулет з духовки і дайте охолонути прямо в плівці. Розгортає тільки повністю остивлим.

Домашній лаваш

Нам потрібно: 350 г борошна, 200 мл гарячої води, 2 ст.л. олії, 0,5 ч.л. солі.

Приготування. Борошно висипте гіркою в чисту, суху миску. Зробіть в центрі гірки поглиблення. Додайте туди олію, сіль і поступово введіть гарячу воду. Акуратно перемішайте з допомогою виделки. Замішуюмо тісто руками 4-5 хвилин, поки воно не стане досить тугим. Загорнути тісто в харчову плівку і залишити на 15-30 хвилин. Сформуйте з тіста ковбаску і розріжте на 8-10 рівних частин. З кожного шматка сформуйте невеликий млинець і обвалийте в борошні, а потім розкачайте в круглий лаваш товщиною 1-2 мм. Укладіть коржі по черзі на добре розігріту сковороду, випікати на середньому вогні по 20-30 секунд з кожної сторони. Готові коржі скласти купкою і накрити вологим рушником.

Картопляні галушки

Нам потрібно: 600 г картоплі, крохмаль, 1-2 ст. л. вершкового масла, яйце, сіль і перець за смаком.

Приготування. Розімніть картоплю з допомогою товкача або вилки. Перемішайте пюре з маслом. Отриману масу викладіть на плоску тарілку. Розділіть масу на чотири рівні частини. Одну з них витягніть і на її місце насыпте стільки ж крохмалю. Таким чином ви отримаєте ідеальні співвідношення. Покладіть назад відкладену частину картопляного пюре, додайте яйце і ретельно замісіть тісто. Приправте за смаком сіллю і перцем. Сформуйте невеликі кульки, кожну кульку легко примініть і зробіть невеликі заглиблення посередині. Готуйте в підсоленій киплячій воді до спливання. Подавайте з маслом, шкварками, смаженими копченостями або смаженою цибулею.

Швидкі курячі котлети

Нам потрібно: 500 г курячого м'яса, 2 яйця, 2 ст.л. майонезу, 2 ст.л. борошна, цибулина, плавлений сирок, олія.

Приготування. М'ясо курки наріжте кубиками. Цибулю також наріжте, додайте до курки. Також натріть сирок на терці, додайте яйця, сіль, перець, майонез, борошно. Все перемішайте, і залишите на 15-20 хвилин. Потім просто викладайте котлети столовою ложкою на сковороду з нагрітою олією і обсмажте з обох сторін. Готові курячі

котлети викладайте на паперовий рушник, щоб видалити зайвий жир.

Тушкована капуста з м'ясом

Нам потрібно: невеликий кочан капусти, 1,5 скл. сирої квасолі, 2 ст.л. сметани, 150 г домашнього кетчупу, цибулина, середня морква, 2 лаврових листи, сіль, перець за смаком, 50 г вершкового масла, 3-4 ст.л. олії для обсмажування, 320 г свинини.

Приготування. Зазда-легідь замочіть квасолю, можна на ніч. Потім відваріть до напівготовності. Свинину наріжте порційними шматочками і обсмажте на олії 5-7 хвилин, з додаванням 200 мл води. Капусту нашаткуйте, моркву натріть на терці, цибулю наріжте. Підготуйте або гусятницю, або велику каструлю з товстим дном. Викладіть в неї м'ясо разом з маслом, в якому обсмажували. Додайте капусту, моркву. Перемішайте. Посоліть, поперчіть. Протушкувати ще 5-10 хвилин. Додайте сметану, вершкове масло і кетчуп, цибулю, квасолю, лавровий лист і все добре перемішайте. Води не додавайте. Поставте гусятницю на вогонь і тушкуйте капусту з м'ясом до готовності десь 1 годину 20 хвилин. Щоб випарилася вся рідина.

Сальтісон з курки

Нам потрібно: 1-1,2 кг курки, цибулина, пару зубчиків часнику, болгарський перець за бажанням, 20 г желатину.

Приготування. Зріжте все м'ясо з кісток. Часник подрібніть, якщо будете додавати перець, то дрібно наріжте. Цибулю також наріжте дрібно. Змішайте перець, часник і курку. Засипте все желатином і посоліть за смаком. Тепер нам знадобиться картонний пакет з під соку або кефіру з фольгою всередині, але якщо такого немає, можна використовувати рукав для випікання чи звичайні харчові пакети. Якщо будете використовувати пакет з під соку, тоді просто щільно набийте його фаршем, поставте пакет в каструлю з водою так, щоб вода 2 см не доходила до краю пакета. Варити з моменту закипання необхідно 1-1,5 години. Якщо варите в пакеті, тоді поставте один пакет в інший, викладіть фарш, щільно зав'язіть обидва пакети і відправте також вариться в каструлю з водою, можна варити і в рукаві для запікання. Через зазначенений час, дістаньте сальтісон з води, дайте йому охолонути і приберіть у холодильник на пару годин.

Салат із серцем

Нам потрібно: 300 г яловичого або свинячого серця, 2 болгарських перці, 2 огірки, 4 яйця, 100 г кукурудзи консервованої, цибулина, сметана або майонез, 1 ст.л. горчиці, сік лимона, зелень, сіль і перець.

Приготування. Серце відварити і нарізати соломкою. Злити рідину з банки з кукурудзою. Огірок і перець болгарський також нарізати соломкою. Цибулю порізати напівкільцями. Яйце поділіть на жовтки і білки, блок нарізати соломкою, а жовтки розтерти зі сметаною, додати горчицю і сік лимона. Нарізати зелень. Перекласти салат у глибоку миску для подачі і заправити сметаною горчицю заправкою.

Торт з ківі

Нам потрібно: 200 г сметани, яйце, 450 г борошна, 1 чл. розпушувача, 400 г сиру, 150 г йогурту, 200 г цукрової пудри, 1 банан, 10 ківі.

Приготування. Приготування торта слід починати з тіста. Для цього з'єднайте в глибокій ємності сметану і яйце, потім додайте борошно і розпушувач. Замісіть туте тісто. Розділіть тісто на 8 рівних шматочків і розкачайте коржі. Підсмажте коржі за допомогою сковороди на середньому вогні (без олії). Обріжте коржі таким чином, щоб кожен наступний був менший за попередній на 1,5-2 сантиметри. Для крему: суміші до однорідної консистенції перетерті сир, йогурт, цукрову пудру і пюре банана. Наріжте ківі тонкими кружечками. Зберігте торт шарами: корж, крем, кружечки ківі. Зверху ясно змастіть кремом і прикрасьте з боків ківі, щоб вийшла черепаха. Торт готовий!

Дріжджовий яблучний пиріг

Нам потрібно: 500 г борошна, 250 мл молока, 7 г сухих дріжджів, 40 г вершкового масла, 30 мл олії, 70 г цукрового піску, 0,5 ч.л. солі, яйце. **Для крихти:** 200 г цукру, 120 г вершкового масла, 150 г борошна. **Для начинки:** 5 яблук, 30 г вершкового масла, 1 ч.л. кориці, яйце (для змащування пирога).

Приготування. Додайте в просіяне борошно дріжджі, перемішайте. У тепле молоко додати цукор і сіль. Пере-

мішайте. Додайте борошно, молоко, розтоплене вершкове масло, яйце і все перемішайте. Поступово додавайте олію і вимішуйте тісто руками 5-7 хвилин. Тісто має вийти м'яким, гладким і не липнутим до рук. Накрійте тісто півкою і залиште на 1,5 години, щоб підійшло.

Очистіть від шкірки яблука, виріжте у кожного серцевину і наріжте кубиками. Перетопіть на сковороді вершкове масло, додайте яблука і тушкувати від 3 до 5 хвилин, щоб вони стали м'якими. Потім додайте корицю, перемішайте і дайте начинці повністю охолонути. Для прошарку тіста знадобиться кондитерська крихта (штройзелем). Для її приготування змішайте виделкою цукор і тверде вершкове масло. У суміш цукру і масла додайте борошно і руками перетріть до отримання великої крихти. Поставте готову крихту в холодильник. Тісто, що піднялося, викладіть на стіл, розділіть на 8 рівних частин і сформуйте з них однакові колобки. Накрійте їх півкою і дайте постояти 5-7 хвилин. Кожну частину розкачайте в коло діаметром трохи менше, ніж форма для випічки діаметром 30 см. Візьміть половину кондитерської крихти і рівномірно розподіліть її по половині кожного кола з тіста. Складіть коржі навпіл так, щоб крихта виявилася між двома шарами тіста. Злегка придадіть долонею. Залиште трохи крихти для прикраси пирога, а решту розподіліть по поверхні коржів. На кожен коржик з обох сторін викладіть по порції начинки. Загортайте тісто від країв до центру так, щоб вийшло два рулето-конуси. Змастіть форму для пирога вершковим маслом і посыпте борошном. Викладіть всі заготовки на форму гострою стороною конусів до центру. Накрійте форму півкою і дайте постія 30-40 хвилин. Перед випічкою змастіть пирог яйцем і посыпте зверху залишком кондитерської крихти. Випікайте пиріг 40-50 хвилин в духовці, розігрітій до 150 градусів. Готовність пирога перевіряйте зубочисткою. Дайте охолонути і перекладіть пиріг на тарілку сервіровки.

Пиріг з родзинками

Нам потрібно: 2 скл. муки, 1 скл. кефіру, 1 скл. сахару, 10 г розпушувача, дрібку ваніліну, 100 г родзинок, 1 ст.л. олії.

Приготування. У глибокій мисці за допомогою блендера змішайте яйця, цукор і кефір. Помішуючи, насыпте частинами борошно, додайте розпушувач, ванілін і родзинки. Форму для випічки змастіть олією, вилийте в неї тісто. Випікайте пиріг протягом 30-35 хвилин при температурі 180 градусів. Готовність перевірте сірником. Пиріг з ванільним ароматом можете посипати цукровою пудрою або полити глазур'ю. Подавайте ласощі до чаю і насолоджуйтеся приемною випічкою.

Смачний десерт з кефіру

Нам потрібно: 800 г кефіру, 25 г желатину + 50 мл води, 2 ст.л. какао, 1 скл. цукру.

Приготування. Кефір для цього рецепта краще брати найжирніший. Збивайте кефір з цукром міксером десь 2 хвилини. Желатин залійте водою і дайте набряться, потім злегка прогрійте, тільки щоб желатин став рідким. Введіть желатин до кефіру з цукром, безперервно збиваючи міксером. Розділіть кефірну масу на дві частини. В одну частину додайте какао. І тепер можна формувати наш десерт. У креманки або будь-який інший посуд виливайте по 2 ст.л. білого кефіру і зверху по 1 ст.л. шоколадного. За принципом приготування торта «Зебра». Верх прикрасьте за допомогою зубочистки, починаючи від краю і проводячи зубочисткою до центру. Приберіть десерт з кефіру в холодильник до повного застигання.

Сирний зефір

Нам потрібно: 300 мл води (можна молока), 3 пакетики желатину по 27 г, 2 ст.л. какао, 2 ч.л. розчинної кави, ваніль для аромату, цукор за смаком, 500 г сиру.

Приготування. Змішати воду, какао, каву, цукор, желатин і ваніль. Поставте на вогонь і прогрійте, помішуючи. Тільки ні в якому разі не кип'ятіть. Сир перетріть

Як любив усе життя одну жінку, але не дружину

От подобається мені дивитися, як дід із бабою на лавочці сидять... і квіт! Може тому, що не часто таке побачиш. Доки є сила і здоров'я, то у селі не дуже на лавці всидиш. Й до глибокої старості у парі мало хто доживає. Та ще й так, щоб хотілося удохом поряд сидіти, погомоніти...

Розповідь вихідного дня. Нелюба для баби Ольки і діда Мишка лавочка під двором була виходом у світ більшого. Ноги обох вже не несли. З господарства – тільки кури. Город сини із невістками обробляли, а вони у помічниках. Було, бідкаються обое, що після 80-ти силу їм ніби хтось віднімає. Баба об'язує коліна різним компресами і з ходунцями ледве суне до лавочки. Дід ще з однією палицеюходить, тож стежить, щоб баба, буває, не перечепилася та не впала. Мимохіт зупиняється біля них. Обое сиплять жартами, самі із себе посміються. А ще недавно обое, було, кудись мчать на велосипедах, хоч на мотоциклі... Завжди поспішають. Та все удох і удох.

Та настигла і їх неминучість. Вже сам цього літа сидів дід Мишко на лавці. Дивлюся, ніби не він. Різко став таким малим. Похоронив свою Ольку. Каже, що до дітей іти ще не хоче. Поживе один. А там видно буде... А це проїжджаю, а біля лавочки бур'ян поріс. Та швидко так насяється... після діда. Зупинилася. Помовчала. Згадала останню розмову із ним.

– Не хочеться мені одному жити! Сумно! – розповідає дід.

– Так діти ж гукають! Ідіть! Не сумно буде!

– То не те! Наше життя було отут, і з бабою! Пора вже і собі збиратися туди! Пора...

– Ви, мабуть, дружину свою дуже любили? – підтримала розмову.

– Я?! – дід захмурився і витер сльозу, – не любив я її! Їй же Богу – не любив!

Мене і заціпило! Як так? Я завжди вважала, що у них любов велика! Бо у селі жодного такого діда більше не знаю, який би так бабу свою шанував. Та і вона його. Добряче вони жили у парі. Люди заздрити аж до бабиної смерті. А тут – «не любив!». Хтозна, що і казати далі... Мовчу і дивлюся на діда. Він витер сльозу. Погляд прояснів...

– Ну, як тобі пояснити же?! От як влюбишся, то у тебе серце із грудей вискачує... аж тіло тремтить отак усе! А тоді стаєш, як п'яний, хоч і не п'єш!! І таке течувство, що і об'яснити якось не можна словами. Чи ти розумний, чи ти дурний стаєш і де та грань?.. І думаєш усе тільки про неї! І робиш роботу важку, а тобі співається, і усміхаєшся сам до себе...

Понесло діда не на жарт. Тільки дивлюся мовчки і слухаю. І якось аж дивно, що такий серйозний дід так заговорив. Пригадую, що ніколи і ніде не чула щоб дід Мишко коли «у гречку» стрибав. Дід завжди був такий гарний, аж блискучий. Ніби не сільський. А баба його, якщо на сучасну моду, то казали б, що мала модельну зовнішність, це доки коліна хвороба не покрутила. Та у селі її обзвивали «жердкою» та «кобилкою» – худоща, висока! Правда, завжди привітна. Здавалося, що у їхньому спільному із дідом житті і проблем ніяких не було...

– От якщо ти колись влюблялася у кого, то ти мене поймеш, – продовжує дід.

– Та пойму... Розкажуйте...

– Ну, не було у мене до Ольки такого, щоб серце тріпотіло, як побачу... А оце, як прощався, то думав, що і зупиниться те серце. Пора і мені за нею...

– То ви, діду, мабуть, коханку мали, чи як?

– Здуріла, чи що?! Я дурницями не займався! Ніколи мені було до цього! Та і мужиків, які волочилися, не поважав. Треба щоб хоч чорне, щоб хоч біле. А так – туди-сюди, це не діло!

Ось тут стало ще більш цікаво! Дід піднявся з лавочки, обірся на ціпок і кинувши мені «жди мене тут, я швидко», подірботів до хати. Через кілька хвилин повернувся із пожовклою фотографією у руках.

– Ось поглянь, дівчино – це ота, яку я молодим полюбив! Всю житнь хранию фото... Та і тільки. Такої красivoї я більше в жизні не бачив! Колись нас повезли на екскурсію у місто, а там по музеях водили, то я на картинах схожих бачив. Із мене сміються, що я очей не можу відвести... забувся хто на тій картині і був. А мені – Маруся! Людям же такого не скажеш! Молоді ми дуже були... Мій батько із війни не вернувся. А Марусин прийшов. Вона у колгоспі в ланці робила, а я на фермі. Телят порав. Бедность страшна була. Не було у мене ні чобіт, ні черевиків. За трудодень робили ж. Мама ще до війни застудилася на буряках, чи, може, і раніше спину підірвала. Стали у неї ноги одказувати. На роботу ніяк не може, бо по хаті з трудом перейде. А заставляють, ще і як. То замість неї пішов я у колгосп, хоч і малим був. У школу дуже хотілося, та треба було маму виручати, бо і судили б ще. Батько ще у 1941-му безвісти пропав. Ми так із ма-мою бідували, що словами не передать.

Заробляв я у колгоспі ті чортові тру-додні. А Маруся се-миричку закончила! Вона у ланку пішла. Любила вона гуляти ходити у праздники на колодки та до клубу. А я ні... Чобіт не було. Соромно. Сховаюся за кущами і не можу на неї надивитися, як танцює. А тоді провести на-смілився... I... почалося! Так ми того вечора ждемо, щоб у верби втекти! Я землі під ногами не чув! Як було не вто-мимося обое, та у верби біжимо...

– А що там у вер-бах? Якесь зона відпочинку?

– Ну ти і смішна, дівчино! Яка зона! Там було таке укромнє місце! Як у гнізді. Нікому не видно... ще запитай що і робили.

– Авжеж!

– Ну, скажу тобі, «Отче наш» не читали наодинці з дівкою!

– А казали, що у союзі сексу не було...

– То слова ми такого не знали! А було все, що людині не чуже! Молодість була! I все! Любов була! Ми, не могли одне одним натішиться... I так більше року! А тоді колись каже мені Маруся, що я фермою весь провоняючий. А воно ж так і є. Ферму непросто із себе змити... I стали якісі її родичі манить Марусю завербуватися на Донбас. Мов, як там не буде, та не ферма смердюча. Маруся про го-род мріяла. Я б за нею куди хоч поїхав. Так маму ж не покину! А вона мені ультиматум поставила! Я думав, що здурію. Не переживу. Як же я, кажу, матір хвору саму покину... Я ж один у неї і вона одна. I сказала мені Маруся, що не буде вона гноїтъ свою житнь у селі. Пойхала... Якби я міг пить горілку, то запив би. А не йшла вона мені на душу, та горілка, ніколи. Я до жизні інтерес усякий згубив. Все не міле. А Олька зі мною теж на телятах робила. I вона сирота... I у неї – ні чобіт, ні черевиків... I вона на танці не ходить до клубу. До мене вона завжди така дружня була. Бачить, що я ніякий ходжу, а люди кругом гомонять, що мене Маруся покинула... Ідемо раз пізно з роботи повз оті верби, і сам не знаю, як зайдши із нею у нашу з Марусею хованку... Олька від мене на три годи старша. Хлопців у неї ніколи й не було. Така худоща, аж хребет випинався. Такі у селі були не в моді. А воно ж... молодість. Обіда така була на душі! А Олька підда-лась... Мені якось на душі стало легше...

– Може вона вас любила?

– Може і любила. Я її не запитував...

– А пізніше сказала?

– Ні. Я її такого не казав, і вона мені не казала... А у верби ходили довгенько. Поки каже мені Олька якось: «Женітися на мені, Мишко! У мене дитя буде!

I бідні ми з тобою обое. Будемо пoma-

гать одне одному та жити».

– Ви зрадили?

– Ти знаєш, дівчино, і зрадів! Якось звік я до Ольки. Вона така покорна мені.

А як ще про дитя сказала, то я зовсім

розвантанув! Діти для мене – святе! Пішли

у сільраду і розписалися тихенько, щоб менше хто знав.

– А весілля?

– Та я ж кажу тобі, дівчино, що у нас ні чобіт, ні черевиків не було! Яке весілля?! На фермі могорич був! Мама моя дуже зраділа, що невістку привів. Вона ж така метка була до роботи. I матір жалувала. Ловко нам було удох. Роботи багато. А ми все робимо і робимо. Колю народила – аж чотири кілограми! Де він у неї і поміщає! А через год уже Й Толю народила! Хату почали будувати. Ми обе телят порали, то одне одного підміняємо. I все бігом! Того літа маму мою поховали. I каже Олька, що у нас буде дівчинка точно. Так вона задумала! Словом, усе добре у нас. А от ніколи не ціluвалися із нею... Bo як і надумаю коли, то не можу – Маруся у мене перед очима, її цілую...

– Шо зовсім не ціluвалися?

– Ну, бувало, так, у щічку її і вона мене... A отак, щоб і серце ставало – не було! Не любив... A ціluвати тільки з

– Простила?

– Не скоро... Я дитя забрав поховати, а Маруся прийшла до Ольки у лікарню та і каже їй, щоб відпустила мене з нею, щоб дітми не держала. Як взяли ту нерви! Не захотіла, щоб я з лікарні її забирали. Пойхала до матері. Благо, що теща у мене мудра була. Пожалувала дочку кілька днів та спровадила додому. Каже їй – у мене ще три крім тебе! Ваш батько на войні погиб, а ти, дурепа, дітей хочеш осиротити сама! Іди додому й живи! Всюго у жизні буває!

– Вам хотілося з Марусею поїхати?

– Ні! Хміль мій вийшов швидко... Як би я дітей покинув?! Ніколи! За Ольку дуже переживав. Вона у лікарні, хлопчики у тещі, а я ніби і не живу без них! А ще коли дівчинку похоронив...

– З Марусею не прощалися?

– Ні. Вона поїхала, доки у мене таке діялося. А Олька посилає слідом і мене...

– Сварилися?

– Ні! Як теща вирядила її, прийшла додому, та мовчить і все!

– А ви б сказали, що тільки її любите, що каетесь!

– Про те, що кається, не раз казав. А про любов – ні! Марусі вже ж так казав! I любив... А помирило нас горе. Хлопчики наші леді не померли. Якась інфекція була. Отоді ми і забалакали удох! Врятували дітей в області. Для нас обох діти дуже дорогі були. Рішили ми, що треба дітей багато мати. Bo не дай Бог чого... Ta не було у нас більше після того, як дівчинку мертву народила Олька. I у область до лікарів їздila. Кажуть їй, що не буде дітей більше, як би не хотіла. Ось така розплата за ту дурну любов!

– Дорікала вам?

– Ні! Словами – ні! Але відчував, що дорікає думками. Вона ж у мене мудра була. Через що і лаялися не часто. Хіба що за роботу, а за жизненні питання – ні. Не раз я думав, що ні з ким другим не прожив би отак, як із Олькою. Робили ми багато. I все у нас було улад.

– А десь відпочивали коли удох?

– Ну ти ж сказала, дівчино! Xto ж у колгоспі відпочивав? To із контори, бувало, їздили кудись дівчата. Пере-довідоки кудись посилали. Ta не усі їхали. Як би ми телят покинули?! Mi й у відпустку ніколи не ходили. Ferma – i все!

– Хотілося ж, мабуть?

– Poїхати кудись? Nі! Mi нічого другого не знали і не хотіли. I так нам ловко було, якби не старість.

– A Marusю свою ще бачили?

– Nі! Rідко бувала в селі. A тоді, казали люди, що вийшла заміж за якогось начальника шахти і забрала батьків на Донбас. Вже було нам годів по сорок, як розказували люди, що немає її живаю. Чоловік із шофером своїм застав їх і порішив на місці. I сам застрелився. Ta люди казали. Dітей у неї і не було. A у нас із Oлькою ловкі сини вирости, чотири внучки і вісім правнуків! Vnuchki всі в бабу. Bulo, дякують бабусі за фігуру мідельну. Tepер ось покинула мене Oлька. Vона ж і старша трохи. Ta лучче б я... 65 років разом... Ne жарт.

– Tak може ви її все ж любили?

– Ta кажу ж тобі, дівчино, що не любив! Любов – то як выбух! A далі – житя! U нас було друге!

Dіd Miшko добряче засидівся, bo леді піднявся із лавочки і подрібтів у двір. Foto сховав за пазуху.

A ti, dіvchiно, заходь, як будеш у наших краях, – обернувшись до мене, – може, ще тобі що розкажу про любов. Vono ж отак все життя носиш у собі, не кожному розкажеш... I зрозуміє не всяке. Bo є такі, що прожили багато, а як ото серце вискачує – i не знали...

Tak і

ПОРАДИ НА ВСІ ВИПАДКИ ЖИТТЯ

Як дізнатися, чи є вдома домовик: 5 ознак, які його видають

З давніх часів люди вірили, що в кожному домі є домовик - дух дому, який стежить за порядком у ньому й оберігає його та всіх до-мочадців. З ним завжди намагалися порозумітися, а при переїзді на нове місце завжди забирали з собою. Сьогодні все це призабуло-ся, але, тим не менш, ці істоти про-довжують у нас жити і наглядати за нами. Чи потрібно боятися, як перевірити, чи є домовик вдома.

Домовика часто вважають нечи-стою силою, але це даремно: він не злій, а добрий дух, а якщо злиться і капостить - то тільки за справу. Який вигляд має домовик? Ніхто не знає насправді точно, але заведено думати, що це дідок невисокого зросту і з бородою. Є в його зовнішності і деякі звіріни риси - на-приклад, можуть бути довгі вуха, що стирчать сторчма, вкри-тий шерстю. До речі, вважається, що якщо дух кошлатий - то будинок багатий, і навпаки, у бідняків він лисий.

Як перевірити чи є тебе вдома домовик

Насамперед - спостерігайте. Є кілька моментів, коли дух може «спалитися». Іого бачать тварини, і маленькі діти. І ті, їхній більш чутливі до енергетики, ніж дорослі, тому можуть відчувати або бачити присутність домовика. Зауважте: якщо кішка, собака чи дитина дивляться кудись у кут, під стелю або стежать за невидимим рухом у кімнаті - це він, домовик. Він може потоваришувати з кішкою і по-чати з нею грратися - збоку це виглядає, ніби кішка торкається повітря. Але на доброго духа тварина ніколи не шипить і не гарчить - у цьому разі це вже справді нечисть.

Він може видавати звуки ночами

Звичайно, шуміти ночами можуть і сусіди. Але якщо сусіди у вас тихі, а в будинку явно щось тихо шарудить або легенько стукає - це дух перевіряє порядки і чи чистий у вас посуд.

Він може позичати речі, іноді брати їжу

Відразу обмовимося: грошей домовик не бере. Тому якщо у вас у домі почали зникати гроші, то шукайте «до-мовика» серед людей. Але ось дрібні речі - чайні ложечки, ключі, шпильки тощо. - дідок може позичити. Більшість знає, що потрібно сказати, щоб домовик повернув річ: «Домовик, домовик, погрався - і віддай!» У багатьох ви-

самі - значить, у вас є охоронець.

Він попереджає про небезпеку

Можна, звичайно, все списати на свою інтуїцію, але про будь-які неприємності дух дому знає раніше за нас. Як до-мовик попереджає про небезпеку? Він може вас будити, громіти, кидати предмети - так дух намагається привернути їхню увагу до конкретного місця в будинку. Можливо, десь плавиться проводка або прорвало трубу. Якщо вам здається, що дзвонять у двері або двері почали грюкати - це до-мовик просить вийти за них і подивитися, що там. Якщо лягає зверху уві сні - потрібно звернути увагу на здоров'я, чути свист у будинку - будьте обережні з фінансами.

Як зрозуміти, що домовик злиться і задобрити його

Є кілька ознак, що ваш хранитель будинку засмучений або злій. Наприклад, речі прогадають і не знаходяться, або ж постійно щось ламається, нові лампочки перегораюти, посуд б'ється і все ніби з рук валиться. Це означає, що енергетика вашої оселі - та, яку ви створюєте самі - не влаштовує домовика. Наприклад, це може віdbуватися, якщо у вас постійні чвари, сварка, гулянки й алкоголь рікою. Тому дух буде капостити й лякати. Вихід один - помиритися з ним.

Як задобрити домовика?

Перш за все, зверніть увагу на свою поведінку і стосунки всередині сім'ї, помиріться і зробіть прибирання в будинку. Попросіть у духа вибачення (цілком серйозно), пообіцяйте, що це не повториться, і пригостіть - печивом і молоком, кашею, їх він дуже любить. І не забувайте пригощати духа в День домовика - 28 січня і 10 лютого (за новим і старим стилем).

Какао і зелений чай корисні

Нещодавнє дослідження Бірмінгемського університету показало, що продукти з високим вмістом жирів можуть негативно впливати на роботу судин і транспортування кисню в мозок. Водночас флаванолові сполуки, що удастся містяться в какао і зеленому чаї, можуть захищати судини під час повсякденного стресу.

У цьому дослідженні наукова група виявила, що вживання какао з високим вмістом флаванолів у поєданні з жирною їжею може частково нейтралізувати вплив жирної їжі та захищати судинну систему від стресу.

Розалінд Бейнхем, перша авторка статті, пояснила: флаваноли - це тип сполук, які містяться в різних фруктах, овочах, чаї та горіхах, включно з ягодами і необробленим какао. Відомо, що флаваноли мають корисні властивості, зокрема, регулюють кров'яний тиск і захищаюти серцево-судинну систему.

Команда дослідників підтвердила, що вживання жирної їжі разом із напоєм із низьким вмістом флаванолів під час психічного стресу знижувало судинну функцію (на 1,29% FMD) і тривало до 90 хвилин після зачінення стресової події. Результати також засвідчи-

ли, що напій із какао із високим вмістом флаванолів ефективно запобігає зниженню судинної функції після стресу та вживання жирів.

У своїй попередній роботі команда дослідників також виявила, що вживання продуктів з високим вмістом жирів знижує оксигенацію головного мозку в префронтальній корі під час стресу. Однак флаваноли какао не покращували оксигенацию головного мозку і не впливали на настрій.

Доктор Катаріна Рендейро, докторант кафедри дієтології Бірмінгемського університету, додала: це дослідження показує, що вживання напою або продуктів з високим вмістом флаванолів може бути використане як стратегія для пом'якшення деяких наслідків неправильного вибору продуктів харчування для судинної системи. Це може допомогти нам ухвалювати більш зважені рішення про те, що ми імо і п'ємо в стресові періоди.

Якщо какао не ваш улюбленіший напій, є й інші способи отримати більшу дозу флаванолів, наприклад, зелений або чорний чай і ягоди. Останні опубліковані рекомендації щодо споживання флаванолів рекомендують від 400 до 600 мг на день.

СНІДАНКИ ДЛЯ СХУДНЕННЯ

Коли йдеться про сніданок, важливо обирати продукти, які забезпечать багато енергії якщо не до кінця дня, то хоча б до обіду. Щоб ви і насилілися, і унікли стрібків цукру в крові, через які невдовзі можна відчути голод, втому та потяг до солодкого.

Важливо приділити увагу вуглеводам із високим вмістом клітковини, що задасть тон продуктивному й енергійному дню, пише дипломований дієтолог Джессіка Вілсон. Адже саме клітковина відіграє ключову роль у контролі апетиту і підтримці здорового травлення.

Вісім найкращих вуглеводів, які можна їсти на сніданок для схуднення.

Вівсянка

Вівсянка містить бета-глюкан - розчинну клітковину, яка уповільнює травлення і допомагає контролювати апетит. Це робить вівсянку

ідеальним вибором для сніданку, оскільки він забезпечує тривалу енергію і сітість.

Квасоля

Квасоля багата як крохмалистими вуглеводами, так і клітковиною. Особливо популярні в усьому світі «чорні боби», які багаті на різні мінерали - залізо, марганець і фолат.

Гречана крупа

Гречана крупа багата на клітковину: всього в чверті чашки сирої крупи її міститься понад 4 грами. Клітковина дуже важлива для контролю рівня цукру і холестерину в крові, що важливо для зниження ваги і здоров'я серця.

Авокадо

Авокадо багаті корисними для серця жирами і клітковиною, що допомагає залишатися ситими.

Апельсини

Відомі високим вмістом вітаміну С, апельсини допомагають захищати клітини та підтримувати імунну систему. Дослідження показують, що антиоксиданти, такі як вітамін С, можуть також відігравати роль у втраті ваги, допомагаючи зменшити запалення.

Батат (солодка картопля)

Помаранчевий коренеплід містить бета-каротин, який організм перетворює

на вітамін А, що, своєю чергою, підтримує зір, шкіру та імунну систему. За словами експерта, важливо стежити за розміром порцій, щоб уникнути надлишку вуглеводів.

Кіноа

Це крихітне насіння - багате білком і клітковиною - стане ідеальним доповненням до будь-якого сніданку. Всього 1/4 чашки кіноа в сухому вигляді містить 4 грами клітковини. Високий вміст клітковини і білка робить кіноа особливо підходящим вибором для тих, хто страждає на діабет 2 типу, оскільки вона впливає на рівень цукру в крові.

Заморожені ягоди

Заморожені ягоди володіють тими ж живінними властивостями, що і свіжі, але водночас є бюджетним варіантом, доступним цільї рік.

Вони багаті на клітковину, яка підтримує травлення, і насичені вітаміном С для підтримки імунітету.

Яка зачіска вам підходить за знаком Зодіаку

Астролог Лорен Деголія і Бетті Ендрюс розповіли, яка стрижка найкраще підходить для представників кожного знака Зодіаку.

Овен - коротка стрижка

Немає сумнівів, що перший знак Зодіаку повинен завжди заявляти про себе. Овні не бояться виходити із зони комфорту, і їм точно підіде коротка смілива стрижка. Представники цього вогняного знака не бояться носити ірокез або зухвалу стрижку піксі.

Тілець - каре до плечей

Тільці цінують простоту, тому шалено хитромудра зачіска їм не потрібна. А стрижка каре ніколи не виходить з моди, а також дозволяє експериментувати, що імпонує Тільцям.

Близнюки - хвилясті кучери

Близнюки - веселий та кокетливий знак, і кучеряви локони віддзеркалюють цю енергію. Вони прості, але стильні та добре поєднуються з характером цього повітряного знака.

Рак - довге волосся

Раку потрібен універсальний стиль, який не кидається в очі. Вони люблять і цінують турботу, а тому легко впораються із завданням із догляду за розкішними довгими волоссям.

Лев - об'ємні кучери

Леви дуже люблять бути у центрі уваги. І немає кращого способу добитися цього, ніж за допомогою зачіски, наприклад, з об'ємними кучерями. Нудні зачіски точно не для них.

Діва - хвостик

Діви завжди у справах, а тому волосся не повинно їм заважати виконувати чітко вписані у плані завдання. Зачіска Діви повинна бути такою ж акуратною і доречною, як і її життя.

Терези - каскадна зачіска

Терези прагнуть до балансу у всьому. І вони зроблять все можливе для вигляду, який їм подобається, але їм також потрібно щось, що легко стилізувати. І ця зачіска відповідає буйній енергії Терезів.

Скорпіон - укладка на бік

Скорпіонам потрібна ефектна зачіска, але така, що не кидається в очі. Ці водні знаки інтенсивні, і саме укладку на бік астрологи порівнюють з їхнім таємничим способом

Як відрізнисти благійність від шахрайства: поради правоохоронців

У соцмережах є безліч груп для збору коштів на благійність. Але, на жаль, шахраї можуть скористатися нашим бажанням допомогти заради своєї вигоди. Тож правоохоронці Вінницької області підготували поради, як не стати жертвою такого шахрайства:

Перевірійте джерело

Завжди перевірійте назву та сайт організації, що збирає гроши. Чи є новини про попередню діяльність цієї організації? Чи можна знайти дані про неї в офіційних реєстрах? Якщо звернення про допомогу розповсюдила приватна особа, запитайте себе: чи знаєте ви цю людину особисто, чи можна їй довіряти?

Перевірійте дані

Шахраї часто копіюють інформацію з інших благійних сайтів, змінюючи лише ім'я, діагноз чи проблему, на вирішення якої потрібні гроші, та банківські реквізити отримувача. Тому загулує текст звернення про допомогу, щоб перевірити його справжність.

Отримайте докази

Спробуйте зібрати достатньо інформації, яка б підтверджувала існування проблеми, на вирішення якої збирають кошти. Наприклад, попросіть документи та докази того, що людина дійсно хворіє та потребує підтримки. Перевірте актуальність наданої інформації.

Переконайтесь в прозорості

Дізнайтесь чи надає організація або приватна особа фінансовий звіт про те, скільки коштів було зібрано і як були витрачені ці гроші.

Якщо ви хочете допомогти, але не маєте часу та можливості розбиратися з кожним окремим випадком, надслідайте пожертви у великих та відомих благодійних фондах - тоді ваші гроші знайдуть того, кому вони потрібні найбільше.

Повне та скорочене найменування суб'єкта господарювання: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КОНОНІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР» (ТОВ «КОНОНІВСЬКИЙ ЕЛЕВАТОР»).

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ – 32284263.

Місце знаходження суб'єкта господарювання, контактний номер телефону, адреса електронної пошти суб'єкта господарювання - 36014, Полтавська область, місто Полтава, площа Павленківська, будинок 24. Тел. +380 67 470-34-17, E-mail: vi.pronan@kernel.ua.

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика – Гніванська дільниця: 23310, Вінницька обл., Вінницький р-н, м. Гнівань, вул. Привокзальна, 12.

Мета отримання дозволу - визначення та регулювання викидів забруднюючих речовин (ЗР), які потрапляють в атмосферу при експлуатації технологічного обладнання, на отримання дозволу на викиди ЗР для існуючого об'єкту.

Відомості про наявність висновок з оцінкою впливу на довкілля (ОВД), в якому визначено допустимість провадження планової діяльності, яка згідно з вимогами ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» підлягає оцінці впливу на довкілля – підприємство має висновок з ОВД №07-16/4174/1 від 15.07.2024 р.

Загальний опис об'єкта (опис виробництва та технологічного устаткування) – Основний вид діяльності підприємства Код КВЕД 52.10 Складське господарство. До складу підприємства входить: адміністративно- побутовий корпус, що отримується з двома газовими котлами у холодний період року (потужністю 31 кВт і 46 кВт), дві завальні ями, два сепаратора КБС 12.40 з двома циклонами, бункер зернових відходів, дві зерносушарки – паливом яких є природний газ і СВГ, два сепаратора БСХ-300 з двома циклонами, бункер відвантаження зерна на авто, два бункера відвантаження зерна на з/д вагони, склад зернових відходів, шість силосів зберігання зерна, майстерня, поєднано- насосна станція, побутове приладження, що отримується буржуйкою у холодний період року (паливо дрова), два бункера вологого зерна, три ГРП. СВГ зберігається в наземних резервуарах один об'ємом 9,2 м³ та два об'ємом по 54 м³ кожен. На підприємстві також наявний випарник, що перетворює рідку фазу СВГ в газоподібну, що слугує паливом для зерносушки. Для аварійного електропостачання передбачено два дизельних генератора, потужністю 14 кВт і 400 кВт. Паливо для заправки дизельних генераторів зберігається в резервуарі зберігання ДП, об'ємом 10 м³ і паливо-роздавальний рукав.

Відомості щодо викидів та обсягів викидів – Від джерел викиду в атмосферне повітря надходить такі основні забруднюючі речовини: Речовини у вигляді твердих сусpenдованих частинок – 0,21298 т/рік, НМЛОС – 0,136232 т/рік, Азоту (1) оксид N₂O – 0,00557 т/рік, Оксид вуглецю – 7,9883 т/рік, Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид) – 0,150082 т/рік, Вуглецю діоксид – 232,745 т/рік, Метан – 0,01892 т/рік, Залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) – 0,0008 т/рік, Мангани та його сполуки (у перерахунку на мangan) – 0,000044 т/рік, Сірки діоксид – 0,0808 т/рік, Арсен та його сполуки (у перерахунку на арсен) – 0,0000015 т/рік, Мідь та її сполуки (у перерахунку на мідь) – 0,000002 т/рік, Нікель та його сполуки (у перерахунку на нікель) – 0,000002 т/рік, Ртуть та її сполуки (у перерахунку на ртуть) – 0,00000013 т/рік, Свинець та його сполуки (у перерахунку на свинець) – 0,0000015 т/рік, Хром та його сполуки (у перерахунку на триоксид хрому) – 0,0000047 т/рік, Цинк та його сполуки (у перерахунку на цинк) – 0,000003 т/рік, Фреони – 0,0006 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання – На підприємстві відсутні виробництва та устаткування, які підлягають до впровадження найкращих доступних технологій та методів керування.

Перелік заходів щодо зменшення викидів, що виконані або/та які потребують виконання – Не передбачені. Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, тому заходи щодо зменшення викидів забруднюючих речовин не розробляються.

Дотримання виконання природоохоронних заходів щодо зменшення викидів – Заходи не передбачені.

Відповідність пропозицій щодо дозволеніх обсягів викидів законодавству – Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до законодавства, тому заходи щодо зменшення викидів забруднюючих речовин не розробляються.

Адреса держадміністрації з питань охорони навколошнього природного середовища, до якої можуть надсилятися зауваження та пропозиції громадськості щодо дозволу на викиди – Вінницька ОВА, адреса: Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Соборна, 70, тел. (0432) 32-25-35, 32-35-35.

Строки подання зауважень та пропозицій – протягом 30 календарних днів з моменту виходу повідомлення.

В Україні з'явились нові 5 грн: як виглядають

Національний банк 27 листопада ввів в обіг нову пам'ятну монету 5 грн. Вона присвячена бойовій броньовані машині "Український бавовна." БТР-4Е "Буцефал".

Як виглядає нова монета

На аверсі (лицьовому боці) монети зображені стилізований здіблений кінь, змодельований зі склепіннями між собою броньованих пластин. "Образ коня - своєрідна паралель із легендарним Буцефалом Олександра Македонського. Він символізує вірність, нестримну волю та безстрашність перед ворогом", - пояснили в НБУ.

На реверсі (на звороті) зображені сучасного українського бронетранспортера під час ведення боя з бойового модуля на озброєні бронемашині. Вгорі - напис БТР-4, виконаний зі склепіннями пластин, що утворюють літери та цифру.

Що відомо про нову монету 5 грн

Пам'ятну монету "Українська бавовна." БТР-4Е "Буцефал" введено в обіг 27 листопада 2024 року. Вона має номінал 5 грн. Монета виготовлена з нейзильберу (сплаву міді, никелю та цинку). Її номінал - 5 грн. Тираж - до 75 000 штук у сувенірній упаковці.

де можна придбати монету

Пам'ятну монету "Українська бавовна" БТР-4Е "Буцефал" можна буде придбати в інтернет-магазині нумізматичної продукції НБУ з 11 грудня 2024 року. А також у банків-дистрибуторів: Укргазбанк, Таскомбанк, ПриватБанк, Ощадбанк, ПУМБ.

Водночас, до 6 грудня українці зможуть здавати монети, що вийшли з обігу, номіналом 1, 2, 5, 25 копійок, щоб допомогти українським військовим і цивільним, які постраждали в результаті бойових дій. Зробити це можна у відділеннях ПриватБанку, Ощадбанку та ПУМБу (слід уточнити у самому банку, які філії беруть участь у зборі). Усі зібрані кошти буде перераховано на рахунок Superhumans Center.

Повідомлення про проведення громадських слухань

Літинська селищна рада повідомляє, що відповідно до рішення 40 сесії 8 скликання від 22.03.2024 № 6397 «Про надання дозволу на розроблення детального плану території для будівництва придорожнього сервісного центру «Гурова криниця» та промисловості сільського тваринного виробництва, об'єктів зберігання та переробки сільськогосподарської продукції на території Літинської територіальної громади» на громадське обговорення подається детальний план території земельних ділянок з кадастровими номерами 0522486400:03:000:0347, 0522486400:03:000:0369 та 0520686400:03:000:0368, за межами с. Літинські Хутори, Літинської територіальної громади, Вінницького району Вінницької області, для будівництва придорожнього сервісного комплексу «Гурова криниця» та промисловості сільського тваринного виробництва, об'єктів зберігання та переробки сільськогосподарської продукції. Площа території, що проєктується – 4,6486 га. Замовник проекту – Літинська селищна рада. Розробник проекту – ТОВ «АПЛАН» (23222, Вінницька область, Вінницький район, с. Якушинці, вул. Богдана Хмельницького, буд. 1, корп. Б).

Ознайомиться та надати протягом 30 днів відповідні пропозиції та рекомендації можна у приміщенні Літинської селищної ради (відповідальній посадовій особі замовника – начальнику відділу архітектури та містобудування Григорію Миколі Борисовичу) та на офіційному веб-сайті Літинської селищної ради.

Громадські слухання щодо вказаного проекту шляхом презентації його основних матеріалів відбудуться о 10.00 год. 30 грудня 2024 року у приміщенні малого залу засідань Літинської селищної ради за адресою: смт. Літин Вінницького району, вул. Соборна, буд. 7.

Літинська селищна рада.

опалювальних пунктів є дрова.

Відомості щодо видів та обсягів викидів – Від джерел викиду в атмосферне повітря надходять такі основні забруднюючі речовини: Речовини у вигляді твердих сусpenдованих частинок – 0,21298 т/рік, НМЛОС – 0,136232 т/рік, Азоту (1) оксид N₂O – 0,01162 т/рік, Оксид вуглецю – 7,16548 т/рік, Оксиди азоту (у перерахунку на діоксид) – 0,150082 т/рік, Вуглецю діоксид – 232,745 т/рік, Метан – 0,01892 т/рік, Залізо та його сполуки (у перерахунку на залізо) – 0,0008 т/рік, Мангани та його сполуки (у перерахунку на мangan) – 0,000044 т/рік, Сірки діоксид – 0,0808 т/рік, Арсен та його сполуки (у перерахунку на арсен) – 0,0000015 т/рік, Мідь та її сполуки (у перерахунку на мідь) – 0,000002 т/рік, Нікель та його сполуки (у перерахунку на нікель) – 0,000002 т/рік, Ртуть та її сполуки (у перерахунку на ртуть) – 0,00000013 т/рік, Свинець та його сполуки (у перерахунку на свинець) – 0,0000015 т/рік, Хром та його сполуки (у перерахунку на триоксид хрому) – 0,0000047 т/рік, Цинк та його сполуки (у перерахунку на цинк) – 0,000003 т/рік, Фреони – 0,0006 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва, що виконані або/та які потребують виконання – На підприємстві відсутні виробництва та устаткування, які підлягають до впровадження найкращих доступних технологій та методів керування.

Перелік заходів щодо зменшення викидів, що виконані або/та які потребують виконання – Не передбачені. Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел підприємства не перевищують встановлені нормативи граничнодопустимих викидів відповідно до

Вітаємо ветеранів війни та праці

Цього тижня ювілейний день народження святкуватиме:

90-річчя святкуватиме мешканка с.Махнівка - **Лідія Андріївна КАЧАЛАПА** (4 грудня).

Від імені активу Вінницької районної та місцевих ветеранських організацій широко зустріти місного здоров'я, достатку й злагоди в родинах, гідної пошани від суспільства та держави, довгих літ щасливого життя під мирним українським небом.

Із повагою,
Петро ВАСИЛИНИЧ,
голова Вінницької
районної організації
ветеранів.

ПЕРЕДПЛАТІТЬ «ПОДІЛЬСЬКУ ЗОРЮ» ШАНОВНІ НАШІ ВІДДАНІ ЧИТАЧІ.

Продовжуємо випуск однієї із найстаріших газет краю, аби Ви дізнавалися новини з життя громад, району, області та України. Сподіваючись на кращі часи розпочинаємо передплату на 2025 рік.

Передплата з поштовими послугами становить:

(61487): на місяць - 67,00 грн.,
на 3 місяці - 161,00 грн., 6 місяців - 302,00 грн., 1 рік - 584,00 грн.

28 листопада - хмарно, без опадів, т вдень +1...+3°C, вночі 0...+1°C. **29 листопада** - хмарно, дощ зі снігом, т вдень +1...+3°C, вночі -1...+1°C. **30 листопада** - хмарно, вночі сніг, т вдень +1...+3°C, вночі 0...+1°C. **1 грудня** - хмарно, без опадів, т вдень +1...+3°C, вночі 0...-1°C. **2 грудня** - хмарно, без опадів, т вдень 0...+2°C, вночі 0...-1°C. **3 грудня** - хмарно, без опадів, т вдень -1...+3°C, вночі 0...-3°C. **4 грудня** - хмарно, без опадів, т вдень +1...+3°C, вночі 0...-2°C.

МАГНІТНІ БУРІ У ГРУДНІ

Протягом грудня Сонце стане особливо активним. Упродовж першого місяця зими очікуються кілька магнітних бур різної активності - від слабкої до потужної.

Відповідний прогноз опублікував Центр передбачення космічної погоди Національного агентства океанографічних та атмосферних досліджень (NOAA) США.

Магнітні бури: календар на грудень

1, 12 та 16 грудня - сильна магнітна бура.
6, 7, 15 та 17 грудня - середня магнітна бура.
2, 3, 8, 11, 20, 29 і 31 - слабка магнітна бура.

ОВЕН (21.03-20.04). Удача супроводжує вас багато в чому. Деякі зможуть змінити місце роботи або зустріти своє кохання. Відчуєте приплив сил і впораєтесь з усіма справами, за які візьметесь. Єдине, від чого варто втриматися, так це від участі в нових проектах. Постарайтесь дотримуватися старих, перевірених шляхів. Сприятливий день - понеділок, несприятливий - четвер.

ТЕЛЕЦІ (21.04-20.05). Намагайтесь не витрачати дорогоцінний час надаремно - він буде на вагу золота. Усе задумане може здійснитися, якщо спокійно і чітко будете робити свою справу. Ви можете відчути, що в особистому житті назривають проблеми. Постарайтесь побалакати відверто. Почуття такту й чарівності дозволять віртуозно впоратися з поставленими завданнями. Сприятливий день - середа, несприятливий - п'ятниця.

БЛИЗНЮКИ (21.05-21.06). Тиждень обіцяє бути емоційно насиченим та багатим на події. Ви зможете добитися мети, дістати прибуток і знайти кохання. Фортуна посміхнеться найнесподіванішим моментам, а це обіцяє виконання давніх, вже майже забутих бажань. У вихідні від добре повеселитеся на дружній вечірці. Сприятливий день - четвер, несприятливий - понеділок.

РАК (22.06-22.07). Очікує чимало приємних подій. Більше відпочивайте, раніше лягайте спати. Можливі кардинальні зміни на роботі, що піднімуть вас на новий професійний рівень. Варто визнати свої помилки, впертість поставити у набагато більш незручне положення. Сприятливий день - вівторок, несприятливий - середа.

ЛЕВ (23.07-23.08). Непогано б навести лад і в паперах, і в голові, і в особистих стосунках. Бажано зберігати емоційну рівновагу та не дратуватися з дрібниць. Можливо далека подорож, яка дозволить

Церковний календар на грудень 2024: коли Миколая та Різдво

Угрудні 2024 за новим православним календарем віряни відзначають велике свято - Різдво Христове. Крім нього, буде також кілька інших значущих дат, серед них - день пам'яті святителя Миколая та Собор Пресвятої Богородиці. Також цього місяця за новим стилем завершується Різдвяний піст.

Церковні свята за новим стилем у грудні 2024:

1 грудня - праведного Філарета Милостивого, пророка Наума.

2 грудня - пророка Авакума, преподобного Афанасія, затворника Києво-Печерського, у Ближніх Печерах, і Афанасія, затворника Києво-Печерського в Дальніх печах, священномученика Порfirія, єпископа Сімферопольського, преподобного Олексія Карпато-руського.

3 грудня - пророка Софонії, преподобного Іоанна Мовчальника.

4 грудня - великомучениці Варвари і мучениці Іуліанії.

5 грудня - преподобного Сави Освяченого.

6 грудня - святителя Миколая, архієпископа Мир Лікійських, чудотворця (День святого Миколая).

7 грудня - святителя Амвросія, єпископа Медіоланського, преподобного Іоанна, пісника Києво-Печерського, у Ближніх печах.

8 грудня - преподобного Пата-

9 грудня - Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці, ікони Божої Матері "Несподівана Радість".

10 грудня - мучеників Міни, Єрмогена і Євграфа, святителя Іоасафа, єпископа Білгородського.

11 грудня - преподобного Никона Сухого, Києво-Печерського, у Ближніх печах.

12 грудня - святителя Спиридона Триміфунтського.

13 грудня - мучеників Євстратія, Авксентія, Євгена, Мардарія і Ореста, преподобного Аркадія Новоторзького, преподобного Мардарія, затворника Києво-Печерського, в Дальніх печах.

14 грудня - мучеників Филимона, Аполлонія, Аріана і Феотиха Олександрийських.

15 грудня - священномученика Елевферія, єпископа

Іллірійського, святителя Стефана, сповідника, архієпископа Сурозького, Собор Кримських святих.

16 грудня - пророка Аггея.

17 грудня - пророка Даниїла і трох отроків: Ананії, Азарії та Мисаїла.

18 грудня - мучеників Севастіана і дружини його.

19 грудня - преподобного Іллі Муромця, Києво-Печерського, у Ближніх печах.

20 грудня - преподобного Ігнатія, архімандрита Києво-Печерського, у Дальніх печах.

21 грудня - святителя Петра, митрополита Київського і всієї Русі, святої мучениці Іуліанії Нікомідійської.

22 грудня - великомучениці Анастасії Узоріштельниці.

23 грудня - десяти крітських мучеників: Феодула, Саторника, Евпора, Геласія, Євнікіана, Зотіка, Помпія, Агафонуса, Василіда і Євареста.

24 грудня - преподобномуучениці Євгенії і з нею мучеників Прота, Іакіна і Клавдії, преподобного Кукші Одеського, Різдвяний святвечір.

25 грудня - Різдво Христове.

26 грудня - Собор Пресвятої Богородиці, священномученика Євфимія, єпископа Сардійського.

27 грудня - первомученика й архідиякона Стефана.

28 грудня - 20 000 мучеників, спалених у церкві в Нікомідії, стола від 70-ти Никанора.

29 грудня - праведного Йосипа Обручника, Давида, царя і Якова, брата Господнього, преподобного Іова Манявського, преподобних Марка, гробокопача, Феофіла та Іоанна Києво-Печерських, у Ближніх печах, мучеників 14 000 немовлят, за Христа побитих.

30 грудня - мучениці Анісії Солунської (Фессалонікської), апостола від 70-ти Тимона, преподобного Зотика, пресвітера.

31 грудня - святителя Петра Могили, митрополита Київського і Галицького та всієї Русі, преподобної Меланії Римляніні (Щедрий вечір).

24 грудня також закінчується останній у 2024 році багатоденний Різдвяний піст (або Пилипів піст).

Зернятка життя у пляшці

Дванадцять років тому в селі Великі Крушлинці на Вінниччині випадково знайшли скляну пляшку, наповнену зернами проса. Ця знахідка пролежала у землі 80 років. ЇЇ закопав Семен Побережняк, намагаючись врятувати свою родину від голодної смерті у трагічному 1932 році, коли в селян масово конфіскували зерно під час Голодомору.

Семен Побережняк закопав пляшку наприкінці свого городу, під коренем осики, сподіваючись навесні посіяти просо, щоб прогодувати родину. Проте знайти схованку він так і не зміг - не залишив позначки на дереві. До кінця життя чоловік не пробачив собі, що втратив це зерно. Від голоду тоді померла його донька Юстина з трьома дітьми - двома дівчатками й хлопчиком, які спушили від недоїдання.

"В кінці городу пенькою осики мішав оранці. Почав його викорчувати. Вдарив сокирою по кореню. Земля розпушилася і я побачив дно пляшки, - розповідав Роман Сорока. - Через скло помітив зерна проса. Таке чисте, ніби його щойно насипали. Зерна почорніли тільки в горловині. Дід мабуть щільно наштовхав його в пляшку. У той час мама стояла біля мене. Кажу: "Дивіться, знайшов золото!". А мама відказала, що ці зернинка колись були дорожчі за золото. Цим зерном можна було б половину городу засіяти".

Зараз ця пляшка із дорогоцінним зерном виставлена в краєзнавчому музеї Вінниці.

Фото: Юрій Коваль.

Астрологічний прогноз на 2 - 8 грудня

превстигнути в справах або сприятиме зміцненню вашого здоров'я. У вихідні добре б сходити з друзями в лазню або хоча б у кіно. Сприятливий день - субота, несприятливий - четвер.

ДІВА (24.08-23.09). Тиждень здивує непередбаченими поворотами подій, що розкриють ваші найкращі якості. Вам доведеться негайно вирішувати проблеми що накопичилися. Планомірно рухайтесь до мети, тоді вона стане досяжною. У вихідні не потрібно перевтомлюватися, відпочивайте, а не намагайтесь переробити всі домашні справи водночас. Сприятливий день - понеділок, несприятливий - п'ятниця.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). Бажання позбутися тягаря відповідальності й втекти від проблем може зіграти злий карт. Не поспішайте завершувати справи, які, на вашу думку, вже близькі до фіналу. Раптово можуть розкритися нові обставини, що докорінно змінять ситуацію, і все доведеться переробляти заново. Багато що буде залежати від вашого начальства та обсягу робіт. У вихідні обговоріть свої проблеми з друзями. Сприятливий день - четвер, несприятливий - понеділок.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01). Ви будете спрямовані на підвищення професійного рівня. Чекайте на винагороду за наполегливість і працьовиті